

de informații oferite, ci, din contră, se impune ca un instrument util, indispensabil unei cercetări de înaltă calitate racordată la ultimele trenduri în domeniu.

Loránd L. Mádly

„Arhiva Maramureșeană”, nr. 3, 2011

Aducem la cunoștința cititorilor faptul că în luna februarie 2011 va fi lansat numărul 3 al revistei „Arhiva Maramureșeană”, realizată de Arhivele Naționale Maramureș în colaborare cu Asociația Arhiviștilor „David Prodan” Maramureș.

Pentru necunosători, trebuie să menționăm faptul că este vorba despre o revistă al cărei prim număr a apărut în anul 2008, că apare o singură dată pe an, iar cei care o realizează sunt angajații Arhivelor Naționale din județul Maramureș. Colectivul, foarte tânăr de altfel, nu se află la prima tentativă de acest gen. În anul 2006, a fost lansat primul și singurul număr al revistei „Maramureș – colț de țară”, care, în ciuda conținutului riguros, atractiv și deosebit de interesant din punct de vedere științific, a întâmpinat numeroase critici cu privire la titlu. Aceste critici, considerate îndreptățite, au fost însușite de către colectivul redacțional și, doi ani mai târziu, în 2008, a fost lansat primul număr al revistei „Arhiva Maramureșeană”.

Obiectivele avute în vedere de către colegiul de redacție sunt cultivarea interesului și prețuirii pentru documentul istoric în opinia publică, formarea cititorului (cercetători/iubitori de istorie) în spiritul „adevărului istoric”, descoperirea trecutului și popularizarea istoriei Maramureșului, indiferent de perioada istorică (comitat, județ, regiune etc.), prin valorificarea în mod obligatoriu a informațiilor din documente.

Colegiul de redacție este alcătuit din prestigioși profesori universitari și cercetători din țară și străinătate: prof. univ. dr. Pogany István, Univ. Warwick (UK); prof. univ. dr. Farago Tamás, Univ. „Corvinus” Budapeșt (Hungary); prof. univ. dr. Vasile Vesa, Univ. Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (România); conf. univ. dr. Ovidiu Ghitta, Univ. „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca (România); conf. univ. dr. Ionuț Costea, Univ. „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca (România).

La rândul său, redacția este formată din arhiviștii Arhivelor Naționale Maramureș, după cum urmează: drd. Klara Gușeth – redactor șef, drd. Marius Uglea – secretar de redacție, Diana Mureșan, prof. Amalia Mojolic, drd. Robert Tokolyi, prof. Vasile Rogozsan, prof. Zsolt Varga, Ana Maria Voicu, Iuliu Grec.

Marea majoritate a studiilor publicate au fost întocmite de către arhiviștii maramureșeni, însă până în prezent la revistă au colaborat cercetători, profesori sau istorici atât din țară, cât din străinătate. Dintre aceștia amintim pe prof. univ. dr. Pogany Istvan de la Universitatea Warwick din Marea Britanie, prof. univ. dr. Farago Tamas de la Universitatea „Corvinus” din Ungaria, arhiviștii drd. Livia Ardelean și dr. Ioan Dordea de la Arhivele Naționale Cluj-Napoca, muzeograful drd. Boroica Ioan, Drd. Andrea Dobeș, profesorul Drd. Dan Andrei Filip, ziaristul Ioan J. Popescu etc.

Temele abordate de către cei care colaborează la realizarea acestei reviste sunt dintre cele mai diverse, făcând referire la toate epocile istorice care pot fi documentate arhivistic și au în comun două lucruri: toate valorifică documentele păstrate de Arhivele Naționale și au în centrul atenției Maramureșul cu etapele sale de evoluție: comitat, județ, regiune etc.

Revista a evoluat în cei trei ani de apariție. Dacă primul număr a cuprins doar opt studii, în numărul al doilea acest număr a crescut la 12 studii și două recenzii, iar al treilea număr conține paisprezece studii, două prezentări de fonduri, două recenzii și șase note bibliografice.

Dintre studiile și articolele de istorie publicate în cel de-al treilea număr amintim câteva titluri: *Ocupații tradiționale în Maramureș în secolul al XVII-lea* (drd. Livia Ardelean), *Personalul Cămarii Salinare maramureșene în jurul anului 1600* (drd. Gluck Laszlo), *Istoria Liceului Reformat din Sighetul Marmației* (Balogh Bela), *Considerații cu privire la o nouă mărturie despre Episcopia Ortodoxă de Maramureș* (Drd. Mihai Georgiță), *Transportarea sării maramureșene în interiorul iazigilor și cumanilor* (Szikszai Mihaly), *Date cu privire la viața arhivarului principal al comitatului Maramureș Gyorgy Petrovay 1845-1916* (Dr. Cseh Geza), *Câteva date cu privire la epidemiile de holeră din Maramureș în secolul al XIX-lea* (Varga Zsolt), *Considerații generale referitoare la populația greco-catolică din*

localitatea Șomcuta Mare în a doua jumătate a secolului al XIX-lea (Ioan Vasile Rogozsan), *Câteva date cu privire la familia Pokol de Lozna Mare* (drd. Robert C. Tokolyi), *Organizațiile comunităților evreiești din Sighet 1918-1940* (Ioan J. Popescu), *Colonia de muncă de la Mina Cavnice, componentă a sistemului concentraționar românesc* (drd. Uglea Marius), *Canonicul Czumpel Lajos în dosarele Securității 1950-1967* (drd. Andrea Dobeș) etc.

Până în prezent, „Arhiva Maramureșeană” s-a bucurat de succes atât pe plan local, cât și pe plan național și mai ales internațional, fiind sprijinită de autoritățile locale, reprezentanți ai sistemului privat etc. Este o revistă în curs de acreditare CNCIS, în prezent fiind depusă documentația pentru încadrarea în categoria C. Revista se regăsește în baze de date din Ungaria, Austria, Marea Britanie și în cataloagele marilor biblioteci publice din România.

Criteriile de acceptare a conținutului, condițiile de redactare a manuscrisului, procesul de evaluare a manuscrisului, precum și alte informații despre revista „Arhiva Maramureșeană” pot fi accesate pe adresa <http://arhivamm.wordpress.com>.

Robert C. Tokolyi

„Studii de atelier. Cercetarea Minorităților Naționale din România”

Seria „Studii de atelier” fiind publicată de Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale (instituție publică cu sediul în Cluj-Napoca) constituie un punct de reper pentru ceea ce se urmărește în mod științific cu privire la minoritățile etnice. Cu alte cuvinte, ea se încadrează în „cercetarea multidisciplinară” a diferitelor aspecte a ceea ce apare sau poate fi plasat /prins sub noțiunea de etnicitate.

Lăsând deoparte generalitățile, seria prezentată aici are deja o scurtă istorie, primul număr fiind publicat în 2008, iar în prezent ajungându-se la numărul 37. Pe lângă continuitatea publicației (37 de numere apărute în aproximativ trei ani), trebuie să menționăm că ele apar în trei limbi (mai multe în limba română, dar sunt și numere care au apărut în limba engleză sau în limba maghiară în mod exclusiv, de unde vine și denumirea trilingvă a publicației, adică „Studii de atelier/ Working papers/ Műhelytanulmányok”). De remarcat este și faptul că au apărut și câteva numere bilingve (în diferite combinații între cele trei limbi menționate, de ex. primul număr intitulat *Evoluția populației maghiare din România. Rezultate și probleme metodologice/ Evolution of the Hungarian Population from Romania. Results and Methodological Problems*, autori Kiss Tamás și Csata István, sau numărul 35 cu titlul *Kolozsvár, Nagykaroly és Nagyvárad zsidó tülélői. A Zsidó Világkongresszus 1946-os észak-erdélyi felmérése. The surviving Jewish inhabitants of Cluj, Carei and Oradea. The survey of the World Jewish Congress in 1946* (în română, *Ancheta Congresului Mondial Evreiesc efectuată în Transilvania în 1946 privind supraviețuitorii Holocaustului, autori Gidó Attila și Sólyom Zsuzsa*).

Sub forme diferite – fie cu caracter bibliografic, fie ca rapoarte despre anumite anchete sociologice, fie având abordări teoretice –, toate pornesc mai mult sau mai puțin din domeniul științelor sociale. Și astfel am și ajuns la tematica lucrărilor: după cum deja se poate bănui, avem de a face cu diverse teme. Fără să le enumăr pe toate, în ceea ce urmează mă voi referi la câteva numere (evident în mod subiectiv), cu speranța să vă ofer o imagine cât mai amplă asupra întregii serii.

Se poate observa cu ușurință că cele două minorități etnice „numeroase” (adică maghiarii și românii) au o prezență pregnantă în domeniile de cercetare ale institutului: sunt prezentate, analizate diferite aspecte ale acestora, de ex. sub forma unor studii de caz (*Roma/Gypsies and Education in a Multiethnic Community in Romania* de Toma Stefănia sau *“We are Gypsies, not Roma!” Ethnic Identity Constructions and Ethnic Stereotypes – an example from a Gypsy Community in Central Romania* de Marin Timeea Elena), limba romani (*Viitorul limbii romani* de Yaron Matras) sau chiar arhitectura romilor (*Palatele țigănești. Arhitectură și cultură*, autor Rudolf Graf). La maghiari se concentrează pe dinamici demografice (a se vedea primul număr al seriei), pe bilingvism la nivel instituțional (*Utilizarea limbii maghiare în administrația publică locală și în instituțiile deconcentrate din județul Harghita*, coordonator Horváth István), etc. Dintre celelalte minorități, s-au publicat materialele și despre evrei (a se vedea analiza chestionarelor evreiești deja menționată), despre armeni (*Strategiile de reproducere culturală ale*